

9 § va-lagen

Huvudmans påstående att viss fastighet är ansluten till dagvattennätet har, trots fastighetsägarens bestridande, godtagits och en årsavgift för dagvattenanslutningen i brukningstaxan har ansetts inte oförenligt med va-lagens avgiftsregler.

Makarna K äger tillsammans fastigheten P 5 i Kalmar kommun. Fastigheten ligger inom verksamhetsområdet för Kalmar Vatten & Renhållning Aktiebolag (nedan bolaget) allmänförklarade va-anläggning, och den är ansluten till anläggningen. På fastigheten finns ett radhus, som ingår i en långa om sex radhus med gemensam förbindelsepunkt. Takvattnet avleds i två stuprör som är gemensamma för sökan-denas hus och grannfastighetens hus.

Makarna K yrkade i första hand att Va-nämnden skulle fastställa att de inte skulle anses skyldiga att betala brukningsavgift för dagvatten för sin fastighet. För det fall de skulle befinnas vara avgiftsskyldiga yrkar de fastställt att avgiften i fråga skulle jämkas till hälften.

Bolaget bestred yrkandena.

Makarna K anförde: Kommunens va-taxa med brukningsavgifter för dagvatten innebär att fastigheten påförs en skatt på regnvatten. De brukar inte något regnvatten och vad beträffar avgift för dagvatten erlades betalning för detta i samband med att ledningsnätet anlades. Kommunen har inte heller bevisat att fastigheten är ansluten till en allmän dagvattenledning. Stuprören går visserligen ner i marken men det är inte visat att rören är kopplade till något kommunalt system. Dagvattnet leds ut i ett öppet dike och går inte igenom någon rening. De har därför inte fått någon motsvarande nytta för avgiften. Tomten är 400 – 500 kvm och huset är ca 140 kvm. I fall de ändå skulle anses avgiftsskyldiga för dagvatten strider det mot skälighet och rättvisa att avgiften för radhus är lika stor som för en villafastighet eftersom deras fastighet har gemensamma stuprör med grannfastigheten. Dagvattenavgiften fanns inte i bolagets taxa när de flyttade in i fastigheten. Bolaget och kommunen har inte inför taxehöjningen år 2001 på något sätt antytt att dagvattenavgift skulle införas. Först ett år senare informeras abonnenterna om införandet av avgiften. Tanken var tydligen att undanhålla abonnenterna denna information i samband med taxebeslutet så att det inte skulle komma in några överklaganden. Om va-taxan är knuten till konsumentprisindex, bör avgiften sänkas, när index sjunker, men det har inte skett.

Bolaget anförde följande: Fastigheten har behov av dagvattenledning och behovet kan inte med större fördel tillgodoses på annat sätt än genom den allmänna anläggningen. Huvudmannen har upprättat förbindelsepunkt och fastighetens ägare är underrättad därom. Va-installationen på fastigheten ingår i en gemensamhetsanläggning för sex fastigheter bebyggda med kedjehus. Dagvattnet från dessa

fastigheter avleds till en gemensam förbindelsepunkt på det allmänna dagvatten-nätet. Den aktuella dagvattenavgiften är en bruksavgift och skall erläggas årligen utöver den anläggningsavgift som betalades vid inkoppling till va-nätet. Information om införandet av bruksavgift för dagvatten lämnades till abonnenterna år 1999. Beslutet om införandet fattades under år 1999 vilket var skälet till att det inte fördes någon diskussion om detta i protokollet från år 2000, då taxan för år 2001 beslutades. Debiteringen började dock först år 2001. Motivet till införandet av denna avgift var dels att vidta åtgärder för att förbättra vatten-situationen i Kalmarsund, dels att få bättre överensstämmelse mellan bruks-taxan och regeln i 26 § va-lagen att avgiftsskyldigheten skall fördelas mellan fastigheterna efter skälig och rättvis grund. Tidigare ingick dagvattenavgiften i den fasta avgiften. I och med denna ändring har bolaget kontrollerat vilka fastigheter som är anslutna till dagvattennätet och enbart påfört anslutna fastigheter avgiften. Sökandenas fastighet har varit ansluten till dagvattennätet sedan den bebyggdes. Införandet av en särskild bruksavgift för dagvatten innebär en omfördelning i taxan. Bolaget har kostnader för skötseln och förnyelsen av dagvattenledningarna. Vidare har de på vissa ställen i kommunen byggt reningsdammar för dagvatten för att minska belastningen på Kalmarsund. Dagvattnet från bl.a. sökandenas fastighet leds via ledningar och diken till ett industriområde där det finns en sedimenterings-damm som är ett enklare slags reningsanläggning. Bolaget är skyldigt att tillämpa sin taxa och enligt § 13.1 c skall en bruksavgift om 250 kr per år påföras en- och tvåbostadsfastigheter för dagvatten. Sökandenas fastighet har nytta av dag-vattenanläggningen och skall därför erlägga taxeenlig avgift för detta.

Va-nämnden yttrade:

Enligt 9 § lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar (va-lagen) är ägare av fastighet inom en sådan anläggnings verksamhetsområde skyldig att betala avgifter till anläggningens huvudman, om fastigheten behöver anordningar för vatten och avlopp och behovet inte med större fördel kan tillgodo-ses på annat sätt. Avgiftsskyldigheten inträder när huvudmannen har upprättat förbindelsepunkt för fastighetens anslutning och underrättat fastighetsägaren om detta.

Enligt 27 § va-lagen skall va-avgift utgå enligt taxa som huvudmannen utformar i överensstämmelse med de grunder som anges i 24-26 §§ samma lag. I 26 § före-skrivs att avgiftsskyldigheten skall fördelas mellan abonnentfastigheterna efter skälig och rättvis grund. Rättspraxis har klargjort att detta innebär att fördelningen i princip skall ske efter den huvudsakliga nytta som varje särskild fastighet har av va-anläggningen och med bortseende från huvudmannens kostnader för att förse fastigheten med vatten och avlopp. I normalfallen leder detta också till att fastig-heter med lika förutsättningar också får ungefär lika stora avgifter. Fördelningsregeln i 26 § innebär att fördelningen mellan de avgiftsskyldiga fastig-heterna i första hand skall ske så att avgifterna står i skäligt förhållande till fastig-heternas större eller mindre nytta av va-anläggningen. Denna nytta består främst i att den allmänna anläggningen finns tillgänglig för brukarfastigheten och kan användas när helst det uppstår ett behov av detta. Huvudmannen har erfarenhets-

mässigt främst fasta kostnader för att på detta sätt kunna hålla anläggningen tillgänglig för brukarkollektivet. Dessa kostnader är i stort sett oberoende av i vilken omfattning den enskilde abonnenten brukar anläggningen. Det är främst för att täcka dessa kostnader som de anslutna fastigheterna påförs brukningsavgifter.

Makarna K har, som grund för att de inte skall anses betalningsskyldiga för den fordrade dagvattenavgiften, gjort gällande dels att kommunen inte har bevisat att deras fastighet är ansluten till allmän dagvattenledning, dels att avgift för fastigheten för att täcka kommunens kostnad för dagvattennät under alla förhållanden är betald redan i samband med att ledningsnätet anlades. För det fall sådan avgiftsskyldighet skulle anses föreligga har de hävdade att de inte erhåller någon nytta som svarar mot avgiften i fråga samt att avgiftsuttaget medför en orättvis och oskälig avgiftsfördelning mellan å ena sidan fastigheter som har gemensam anslutningspunkt till den allmänna anläggningen, till vilken kategori deras fastighet hör, och å den andra fastigheter med enskild separat anslutningspunkt.

I målet är upplyst att en allmän dagvattenledning är utbyggd i det aktuella området och att sökandens fastighet är ansluten till denna ledning sedan fastigheten bebyggdes på 1970-talet. Det har inte framkommit något skäl att ifrågasätta denna uppgift. Såsom sökandens talan uppfattas av Va-nämnden riktar sig deras invändningar enbart mot den i brukningstaxan ingående dagvattenavgiften.

Enligt bolagets brukningstaxa § 13 1. tas brukningsavgift per år och fastighet ut i form av en avgift för mätarplats - differentierad efter mätarstorlek - och en avgift per kubikmeter levererat vatten. Därutöver uttas en dagvattenavgift, som för en- och tvåbostadsfastigheter är 250 kr per år och för övriga fastigheter 250 kr för varje påbörjat 2000-tal kvadratmeter tomtyta, dock högst 20 000 kvadratmeter tomtyta.

Bolaget har upplyst att det taxebelopp, med vilken den nu aktuella dagvattenavgiften tas ut, tidigare togs ut i form av fast brukningsavgift. Som framgår av det tidigare sagda, innebär det ingen konflikt med lagens regel om avgiftsskyldighetens fördelning efter nytta, att genom brukningsavgifter från varje abonnent ta ut ett visst bidrag till täckande av fasta kostnader för anläggningen.

Va-nämnden konstaterar att det här rör sig om en årlig avgift om 250 kronor. Enligt nämndens mening medger va-lagen att en viss, mindre andel av brukningsavgiften i fall som förevarande kan användas för att täcka kommunens kostnader för dagvattenhanteringen, utan att taxan i detta avseende bör anses oförenlig med lagens avgiftsregler.

Va-nämnden finner på grund av de skäl som anförts ovan att det aktuella avgiftsuttaget inte är oförenligt med va-lagens avgiftsregler.

Med hänsyn härtill och då makarna K inte heller på annan grund kan undgå att betala brukningsavgift enligt taxa, skall deras talan lämnas utan bifall.

Va-nämnden lämnade talan utan bifall.

Beslut 2002-09-06, BVa 40

Mål nr Va 167/01